

Právní odpovědnost

Odpovědnost a zodpovědnost

- Promiskuitně používané pojmy

= specifický společenský vztah

1. prospektivní odpovědnost – zodpovědnost „pro budoucnost“

2. retrospektivní odpovědnost – odpovědnost „za minulost“

Možné odpovědnosti:

- Politická odpovědnost
- Morální odpovědnost
- Náboženská odpovědnost
- Ústavní odpovědnost
- Právní odpovědnost

Právní odpovědnost

- Jedna z kategorií společenské odpovědnosti
- Jedna z forem ochrany normativních systémů
- Jedna ze základních forem realizace práva
- Založena pouze na právní normě
- Jedna z forem právní odpovědnosti – sankce

Odpovědnostní vztah

- Primární povinnost – primární vztah
 - Porušení primární právní povinnosti
 - Sekundární sankční právní vztah
 - Sekundární povinnost – sankce
-
- Koncepce odpovědnosti (možná kumulace)
 1. Náprava
 2. Náhrada škody
 3. Obecný postih - sankce

Donucení

- Pohrůžka nepříznivým následkem – právní norma
- Donucení nepřímé – hrozba sankcí
- Donucení přímé – nucené splnění právní povinnosti – např. exekuce

Státní donucení (relativní monopol státu)

Vznik právní odpovědnosti

- Protiprávní jednání nebo protiprávní stav
- Protiprávní jednání:
 - Omisivní – porušení příkazu
 - Komisivní – porušení zákazu

Ne bis in idem

- Ne 2x v jedné věci
- Primární povinnost zůstává
- Následuje nová (další) odpovědnost
- Pozor, pořádkové pokuty!

Další možné následky:

- Neplatnost právního jednání
- Zánik práva

Klasifikace právní odpovědnosti

- Soukromoprávní odpovědnost – soukromoprávní delikty
- Veřejnoprávní odpovědnost:

Trestní delikty

Správní delikty

- Paraprávní a delikty – disciplinární delikty, pracovní delikty, členské delikty
- Delikty právně politické:
 - Ústavní - upravena normami ústavního práva, např. velezrada
 - Mezinárodněprávní - mezi státy (rozhoduje Mezinárodní soudní dvůr v Haagu v rámci OSN), státu vůči FO nebo PO při porušení mezinárodních úmluv o základních právech a svobodách (např. Evropský soud lidských práv ve Štrasburku), fyzické osoby za zločiny podle mezinárodního práva (Mezinárodní trestní tribunál se sídlem v Haagu)

Trestní právo

- Trestní právo hmotné
- Trestní právo procesní

Trestný čin

- Čin soudně trestný
- Materiální stránka deliktu – nebezpečnost pro společnost
- Formální stránka deliktu – znaky v zákoně
- Stupeň nebezpečnosti pro společnost – vyšší než nepatrný (ml. vyšší než malý)
- **Nullum crimen, nulla poena, nullus processus criminalis sine lege**
- **nulla poena sine culpa**
- Subjektivní x objektivní odpovědnost (jen u právnických osob)?
- Přečin - zločin

Přečin - zločin

- Trestné činy se dělí na přečiny a zločiny
- **Přečiny** jsou všechny **nedbalostní** trestné činy a ty úmyslné trestné činy, na něž trestní zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby **do pěti let**.
- **Zločiny** jsou všechny trestné činy, které **nejsou** podle trestního zákona **přečiny**; **zvláště závažnými zločiny** jsou ty **úmyslné** trestné činy, na něž trestní zákon stanoví trest odnětí svobody s **horní hranicí trestní sazby nejméně deset let**.

Stádia

- Podezřelý
 - 1. Obviněný – PČR
 - 2. Obžalovaný – SZ
 - 3. Odsouzený – soud
 - Výkon trestu
-
- Rejstřík trestů

Soustava státních zastupitelství

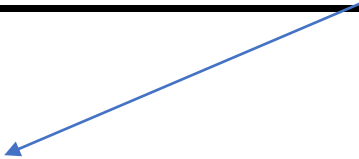
Nejvyšší státní zastupitelství

Vrchní státní zastupitelství

Krajské státní zastupitelství + Městské st. zast. v Praze

Okresní + Městsk SZ v Brně + Obvodní SZ pro Prahu 1 - 10

Správní delikty

- Přestupky
- Smíšené administrativní delikty

- Sankce

Formální prameny

- trestní zákoník 40/2009 Sb.
- zákon o soudnictví ve věcech mládeže 218/2003 Sb.
- zákon o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim 418/2011 Sb.

- trestní řád 141/1961 Sb.

- Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich 250/2016 Sb.
- Zákon o některých přestupcích 251/2016 Sb.
- Speciální zákony
- Správní řád 500/2004 Sb.